

॥ ૐ શ્રીપરમાત્મને નમઃ ॥
 ॥ અથ પચ્ચદશોઽધ્યાયઃ ॥
 ॥ પુરાણ પુરુષોત્તમ યોગઃ ॥

શ્રીભગવાનુવાચ

ઉર્ધ્વમૂલમધઃશાખમ્ અશ્વત્થં પ્રાહુરવ્યયમ્ ।
 છન્દાંસિ યસ્ય પર્ણાનિ યસ્તં વેદ સ વેદવિત્ ॥ ૧૫-૧॥

અધશ્ચોર્ધ્વં પ્રસૂતાસ્તસ્ય શાખાઃ
 ગુણપ્રવૃદ્ધા વિષયપ્રવાલાઃ ।
 અધશ્ચ મૂલાન્યનુસન્તતાનિ
 કર્માનુબન્ધીનિ મનુષ્યલોકે ॥ ૧૫-૨॥

ન રૂપમસ્યેહ તથોપલભ્યતે
 નાન્તો ન યાદિર્ન ય સંપ્રતિષ્ઠા ।
 અશ્વત્થમેનં સુવિરૂઢમૂલં
 અસઙ્ગશસ્ત્રેણ દૃઢેન છિત્વા ॥ ૧૫-૩॥

તતઃ પરં તત્પરિમાર્ગિતવ્યં
 યસ્મિન્ગતા ન નિવર્તન્તિ ભૂયઃ ।
 તમેવ યાદ્યં પુરુષં પ્રપદ્યે ।
 યતઃ પ્રવૃત્તિઃ પ્રસૂતા પુરાણી ॥ ૧૫-૪॥

નિર્માનમોહા જિતસઙ્ગદોષાઃ
 અધ્યાત્મનિત્યા વિનિવૃત્તકામાઃ ।
 દુઃખૈર્વિમુક્તાઃ સુખદુઃખસન્જ્ઞૈઃ
 ગચ્છન્ત્યમૂઢાઃ પદમવ્યયં તત્ ॥ ૧૫-૫॥

ન તદ્ભાસયતે સૂર્યઃ ન શશાઙ્કો ન પાવકઃ |
યદ્ભૂત્વા ન નિવર્તન્તે તદ્દામ પરમં મમ || ૧૫-૬||

મમૈવાંશો જીવલોકે જીવભૂતઃ સનાતનઃ |
મનઃષષ્ઠાનીન્દ્રિયાણિ પ્રકૃતિસ્થાનિ કર્ષતિ || ૧૫-૭||

શરીરં યદ્વાપ્નોતિ યચ્ચાપ્યુત્ક્રામતીશ્વરઃ |
ગૃહીત્વૈતાનિ સંયાતિ વાયુર્ગન્ધાનિવાશયાત્ || ૧૫-૮||

શ્રોત્રં ચક્ષુઃ સ્પર્શનં ચ રસનં ઘ્રાણમેવ ચ |
અધિષ્ઠાય મનશ્ચાયં વિષયાનુપસેવતે || ૧૫-૯||

ઉત્ક્રામન્તં સ્થિતં વાઽપિ ભુજ્જનં વા ગુણાન્વિતમ્ |
વિમૂઢા નાનુપશ્યન્તિ પશ્યન્તિ જ્ઞાનચક્ષુષઃ || ૧૫-૧૦||

યતન્તો યોગિનશ્ચૈનં પશ્યન્ત્યાત્મન્યવસ્થિતમ્ |
યતન્તોઽપ્યકૃતાત્માનઃ નૈનં પશ્યન્ત્યયેતસઃ || ૧૫-૧૧||

યદાદિત્યગતં તેજઃ જગદ્ભાસયતેઽખિલમ્ |
યચ્ચન્દ્રમસિ યચ્ચાગ્નૌ તત્તેજો વિદ્ધિ મામકમ્ || ૧૫-૧૨||

ગામાવિશ્ય ચ ભૂતાનિ ધારયામ્યહમોજસા |
પુષ્ણામિ યૌષધીઃ સર્વાઃ સોમો ભૂત્વા રસાત્મકઃ || ૧૫-૧૩||

અહં વૈશ્વાનરો ભૂત્વા પ્રાણિનાં દેહમાશ્રિતઃ |
પ્રાણાપાનસમાયુક્તઃ પચામ્યન્નં ચતુર્વિધમ્ || ૧૫-૧૪||

સર્વસ્ય યાહં હૃદિ સન્નિવિષ્ટઃ
 મત્તઃ સ્મૃતિર્જ્ઞાનમપોહનં ચ ।
 વેદૈશ્ચ સર્વૈરહમેવ વેદઃ
 વેદાન્તકૃદ્વેદવિદેવ યાહમ્ ॥ ૧૫-૧૫॥

દ્વાવિમૌ પુરુષૌ લોકે ક્ષરશ્ચાક્ષર એવ ચ ।
 ક્ષરઃ સર્વાણિ ભૂતાનિ કૂટસ્થોઽક્ષર ઉચ્યતે ॥ ૧૫-૧૬॥

ઉત્તમઃ પુરુષસ્ત્વન્યઃ પરમાત્મેત્યુદાહૃતઃ ।
 યો લોકત્રયમાવિશ્ય બિભર્ત્યવ્યય ઈશ્વરઃ ॥ ૧૫-૧૭॥

યસ્માદ્ક્ષરમતીતોઽહમ્ અક્ષરાદપિ ચોત્તમઃ ।
 અતોઽસ્મિ લોકે વેદે ચ પ્રથિતઃ પુરુષોત્તમઃ ॥ ૧૫-૧૮॥

યો મામેવમસમ્મૂઢઃ જાનાતિપુરુષોત્તમમ્ ।
 સ સર્વવિદ્ભજતિ માં સર્વભાવેન ભારત ॥ ૧૫-૧૯॥

ઇતિ ગુહ્યતમં શાસ્ત્રમ્ ઇદમુક્તં મયાઽનઘ ।
 એતત્પ્રુદ્ધ્વા બુદ્ધિમાન્સ્યાત્ કૃતકૃત્યશ્ચ ભારત ॥ ૧૫-૨૦॥

ૐ તત્સદિતિ શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાસુ ઉપનિષત્સુ બ્રહ્મવિધાયાં યોગશાસ્ત્રે
 શ્રીકૃષ્ણાર્જુનસંવાદે પુરાણ પુરુષોત્તમયોગો નામ પચ્ચદશોઽધ્યાયઃ॥ ૧૫॥

With Blessings from:

Sri. Sri. Sugunendra Theertha Swamiji, Puthige Mutt, Udupi, India

Sri Krishna Vrundavana, NJ, USA

<http://krishnavrunda.org/>